

Udvikling af de Kundskaber, som Lærerne under deres Oplærelse ved Lærerskolen i Thorshavn have erhvervet, bliver næsten ugørlig; og at dette er særlig uheldigt under saa isolerede Forhold som de, der findes i de færøske Bygder, hvor Lærerne i de allerfleste Tilfælde ere afskaarne fra Samkvem med andre end Almuesfolk, behøver formentlig ikke nøjere Paavisning.

Den ringe Løn, der bydes Lærerne, undlader heller ikke at indvirke paa Stændens sociale Anseelse hos Befolkningen, og det er kun naturligt, at selve Skolens Omdømme hos Befolkningen derved udsættes for at blive ringere, end det burde være. Endvidere svække de daarlige Lønningsforhold Tilgangen af brugbare Kræfter til Lærergerningen; de Kaar, som denne aabner Udsigt til, ere saa ringe, at den i Konkurrence med andre Leveveje kun under særegne Forhold (særlig Lyst til Gerningen, legemlig Invaliditet eller lignende) vil stille sig som attraaværdig for unge Mænd. Det har derfor ogsaa i de senere Aar — i hvilket blandt andet det stærkt tiltagende Havfiskeri, der kan byde meget bedre økonomiske Chancer end Lærergerningen, har draget det unge Mandskab til sig — vist sig, at Tilgangen af mandlige Elever til Lærerskolen langt fra har været tilstrækkelig til at dække Behovet for Lærerkrafter. Kun ved at Lærerskolen er bleven aabnet tillige for kvindelige Elever, har det hidtil været muligt at besætte ledige Lærerpladser.

Naar man da stiller sig det Spørgsmaal, ad hvilken Vej der bør søges opnaaet en Forbedring i disse Forhold, maa det vistnok erkendes, at en Forhøjelse af Tilskuddet paa de aarlige Finanslove til Lønningstillæg ikke paa rette Maade vil tilfredsstille den foreliggende Trang allerede af den Grund, at det samlede Beløb af disse Tilskud er fast begrænset og derigennem Tilskuddet til de enkelte Lærere vekslende efter Lærernes Antal og Tjenestealder. Paa den anden Side maa man — som ogsaa af samtlige Skoleautoriteter paa Færøerne erkendt. — fastholde, at en Overførsel af de i Loven af 24de Marts 1899 angivne Regler paa Færøerne ikke lader sig gennemføre. Dette gælder navnlig Landdistrikterne, for hvis Vedkommende disse Regler vilde føre til Lønninger, der meget væsentlig vilde overstige Kommunens Ydelsesevne. Men hertil kommer med Hensyn til disse Distrikter en Betragtning, hvorpaa der fra Skoledirektionens Side lægges særlig Vægt, nemlig at det for selve Skolevæsenets Udvikling vilde være en meget betænkelig Sag ved

Lov at fastsætte saadanne Lønninger til Lærerpersonalet, som Andragendets Gennemførelse vilde forudsætte. Den Grundlæggelse og Organisation af et ordnet Skolevæsen, som siden Begyndelsen af Halvfjerserne er oparbejdet paa Færøerne, har helt igennem været baseret paa det Princip: gennem Understøttelse fra Statens Side at opmuntre Befolkningen til at interessere sig for Skolevæsenet og bringe de Ofre, som dets Organisation kræver. Antagelsen af dette Princip var begrundet i de Erfaringer, som Forsøget paa at fremtvinge et ordnet Skolevæsen (provisorisk Reglement af 28de Maj 1845) havde givet, og som havde vist sig i en saadan Uvilje hos Befolkningen, at den nødvendiggjorde en Opgivelse af hint Forsøg. Det Frivillighedsprincip, som man, belært af Erfaringen, antog ved det fornyede Arbejde for Skolevæsenets Ordning, har baaret gode Frugter. Dels er det nu kommet saa vidt, at kun ganske enkelte Distrikter endnu savne ordnet Skolevæsen, dels er der i Løbet af de 30 Aar, som siden de første Skolers Oprettelse ere forløbne, sket en kendelig Forandring i Befolkningens Syn paa Skolen. Det Tidspunkt er derfor ikke længere fjernt, da der kan og bør træffes mere faste Bestemmelser for det færøske Almueskolevæsen. Men Tiden dertil er dog formentlig endnu ikke kommen. Man bør endnu afvente Indførelsen af Skoler i de faa Distrikter, der staa tilbage. Skønt der, som anført, er sket en glædelig Forandring i Befolkningens Opfattelse af Skolen og dens Opgave, er der dog endnu hist og her nogen Uvilje til Stede, og man kan ikke andet end nære nogen Frygt for, at et Forsøg paa at fremtvinge højere Lønninger vil kunne vække en for Skolen og derigennem ogsaa for Lærerne personlig ugunstig Stemning blandt Befolkningen.

Resultatet af de Forhandlinger, som i Henhold til ovenstaaende Betragtninger have været førte saavel med Færøernes Lagting som med Skoledirektionen og af denne sidste atter dels med Thorshavn Kommunalbestyrelse, dels med Landkommunernes Forstandskaber, foreligger nu i nærværende Lovforslag, hvorved det dog udtrykkelig maa bemærkes, at der fra Direktionens Side har været udtalt Tvivl om, hvorvidt de paagældende Ændringer burde søges gennemførte ved et særligt Lovforslag, fremfor at knytte deres Gennemførelse som Betingelse til Bevillingen paa Finansloven af det Statstilskud, som denne Gennemførelse forudsætter, i hvilken Henseende Direktionen har henledet Opmærksomheden paa,